

Nr 267.

Av herr Andersson i Igelboda, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 121, med förslag till lag om ändring i vissa delar av sinnessjuklagen den 19 september 1929 (nr 321).

Några av de lagändringar, som i denna proposition föreslås, avse att få till stånd en minskning uti sinnessjuknämndens arbetsbörda, vilken för varje år blivit allt större, så att den under det senaste året var sex gånger större än under första året efter ikraftträdandet av den nuvarande sinnessjuklagen. Det är emellertid att befara, att sinnessjuknämndens arbetsbörda även efter antagandet av de i propositionen föreslagna ändringarna kommer att bli väl betungande. Det vore därför önskvärt, om ytterligare lättnad i sinnessjuknämndens arbetsbörda kunde åstadkommas. Detta skulle bli möjligt genom en ändring av sinnessjuklagens 18 § andra stycke, vilken utan olägenhet torde kunna vidtagas.

Av innehållet i 18 § andra stycket jämfört med 20 § uti denna lag framgår att sjukvårdsläkaren icke äger rätt att besluta om utskrivning från sinnessjukhuset av den, som på grund av sin sinnesbeskaffenhet av domstol förklarats icke kunna fällas till ansvar för begånget brott eller enligt vad känt är under inflytande av sinnessjukdom begått mot annans personliga säkerhet riktat brott, vilket icke blivit beivrat, utan att sådan rätt tillkommer allenast sinnessjuknämnden. Givetvis var med uttrycket "mot annans personliga säkerhet riktat brott" avsett endast svårare våldshandling, som inneburit en verklig fara. Emellertid har det visat sig, att lagbestämmelsen ifråga i allmänhet tolkas så, att även när fråga varit om lindrigare misshandel endast sinnessjuknämnden har befogenhet att besluta om utskrivning från sinnessjukhus. Detta förhållande har — fränsett den onödiga arbetsbörda, som därmed lagts å sinnessjuknämnden — medfört viss olägenhet inom alkoholistvården. Det förekommer nämligen att alkoholist, som före intagningen å alkoholistanstalt äro i behov av någon tids sjukhusvård, lida av så svåra förgiftningssymtom med sömnlöshet och nattlig oro, att de ej kunna intagas å kroppssjukhus utan äro i behov av någon tids vård å sinnessjukhus, där de då, på grund av de plågsamma sjukdomssymtom varav de lida, ofta inlägga sig på egen skriftlig framställning, därvid utgående ifrån att de, så snart sjukdomssymtomen försvunnit, skola bli överflyttade till alkoholistanstalt. Skulle nu en dylik alkoholist i sitt onyktra tillstånd ha våldfört sig på hustrun, exempelvis givit henne en örfil eller ett knytnävsslag eller sparkat henne på benen — uppträden, som alltemellanåt förekomma i hemmen hos alkoholist, vilka i nyktert tillstånd äro absolut ofarliga, ja snälla och beskedliga i hemmet — så kan med den gängse tolkningen inom sinnessjukvården av begreppet "mot annans personliga säkerhet riktat brott" en dylik å sinnes-

sjukhus frivilligt ingången alkoholist icke få överflyttas från detta till alkoholistanstalt förrän sinnessjuknämnden givit sitt medgivande härtill. Detta får emellertid till följd, att en dylik patient blir nödsakad att under någon tid efter det han blivit fri från sjukdomssymtomen fortfarande vistas bland sinnessjuka, varöver han, när han äntligen fått komma över till alkoholistanstalt, uttalar sitt lättförklarliga missnöje. Anmärkningsvärt är för övrigt att sinnessjuknämnden tolkar begreppet "farlighet för annans personliga säkerhet" strängare än överståthållarämbetet. Det har sålunda förekommit att sinnessjuknämnden ansett sinnessjuklagens 18 § andra stycke vara tillämpligt å en manlig alkoholist, vilken hade givit en annan man ett knytnävsslag, medan överståthållarämbetet icke ansåg sig kunna åberopa "farlighet mot annans personliga säkerhet" som indikation vid utfärdandet av resolution för denne alkoholists intagande å alkoholistanstalt. Det onödiga kvarhållande å sinnessjukhus för en eller annan vecka, vilket alltså blir följderna av att sjukvårdsläkaren icke anses hava befogenhet att utskriiva en tillfrisknad person, som i sjukdomstillstånd begått en relativt lindrig misshandel men i sitt habitualtillstånd är absolut ofarlig, medför även för sinnessjukvården en viss olägenhet, nämligen den att platser å sinnessjukhus, trots antalet sådana äro otillräckliga, bli upptagna längre än behöfligt är.

Ytterligare välbehöflig minskning i sinnessjuknämndens alltmer växande arbetsbörda skulle kunna erhållas, därest sådan ändring skedde i Kungl. Maj:ts förslag till formulering av sinnessjuklagens 20 §, att sinnessjuknämnden skulle kunna uppdraga åt sjukvårdsläkaren att besluta om utskrivning från sinnessjukhus *även* i fall, där begånget brott varit riktat mot annans personliga säkerhet. Även om sinnessjuklagens 18 § andra stycke får här ovan förordad formulering, så att bestämmelsen däri kommer att gälla *endast* straffrifyklarade, kan det vara anledning till det här föreslagna innehållet av strafflagens 20 §, då det med den vida tolkning av begreppet "farlighet för annans personliga säkerhet", som inom sinnessjukvården är gängse, säkerligen ej sällan kan förekomma att det åt sjukvårdsläkaren utan risk kunde anförtros att besluta om utskrivning från sinnessjukhus av en för våld straffrifyklarad person.

Under åberopande av det här anförda hemställes sålunda,

att riksdagen för sin del måtte besluta,
dels att sinnessjuklagens 18 § andra stycke erhåller följande lydelse:

Utskrivning enligt första stycket må ej äga rum av den, som på grund av sin sinnesbeskaffenhet av domstol förklarats icke kunna fällas till ansvar för begånget brott;

dels ock att sinnessjuklagens 20 § första stycke erhåller följande lydelse:

Beträffande sådan för vård å sinnessjukhus intagen person, för vilkens utskrivning jämlikt 18 § hinder möter på grund av

vad i andra stycket av samma paragraf stadgas, tillkomme det sinnessjuknämnden att antingen själv efter anmälan eller framställning, som nedan sägs, besluta om utskrivning enligt 17 eller 19 § eller uppdraga åt sjukvårdsläkaren att därom meddela beslut.

Stockholm den 22 mars 1941.

Martin Andersson.
